

ԱԴՐԲԵՋԱՆԸ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԹՇՆԱՄԻ

Չ
ՈՒ
Չ
Ա
Յ
Ա
Ն
Դ
Ե
Ս

E
X
H
I
B
I
T
I
O
N

AZERBAIJAN AN ENEMY OF CIVILISATION

ՄԱՅԻՍԻ 10-ԻՆ՝ ԺԱՄԸ 15-ԻՆ,
ՀՈԿԸ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ՏՈՒՆ-ԹԱՆԳԱՐԱՆՈՒՄ
ՉՈՒՉԱՀԱՆԴԵՍԸ ԿԳՈՐԹԻ ՄԻՆՁԵԿ ՄԱՅԻՍԻ 21-Ձ
AT 15 P.M., ON 10 MAY
IN THE HOUSE-MUSEUM OF HOVHANNES TUMANIAN
THE EXHIBITION IS OPEN UNTIL 21 MAY

RAAR
ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՃԱՐՏԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՍՈՒՄԱՍՏՈՒՐ
ՀԻՄՆԱՐԿԱՄ
RESEARCH ON ARMENIAN
ARCHITECTURE

010521525
raayer@sci.am
www.armenianarchitecture.us
www.raa.am

Նախիջևան քաղաք, Սր. Գևորգ եկեղեցի - St. Gevorg Church, Nakhijevan City

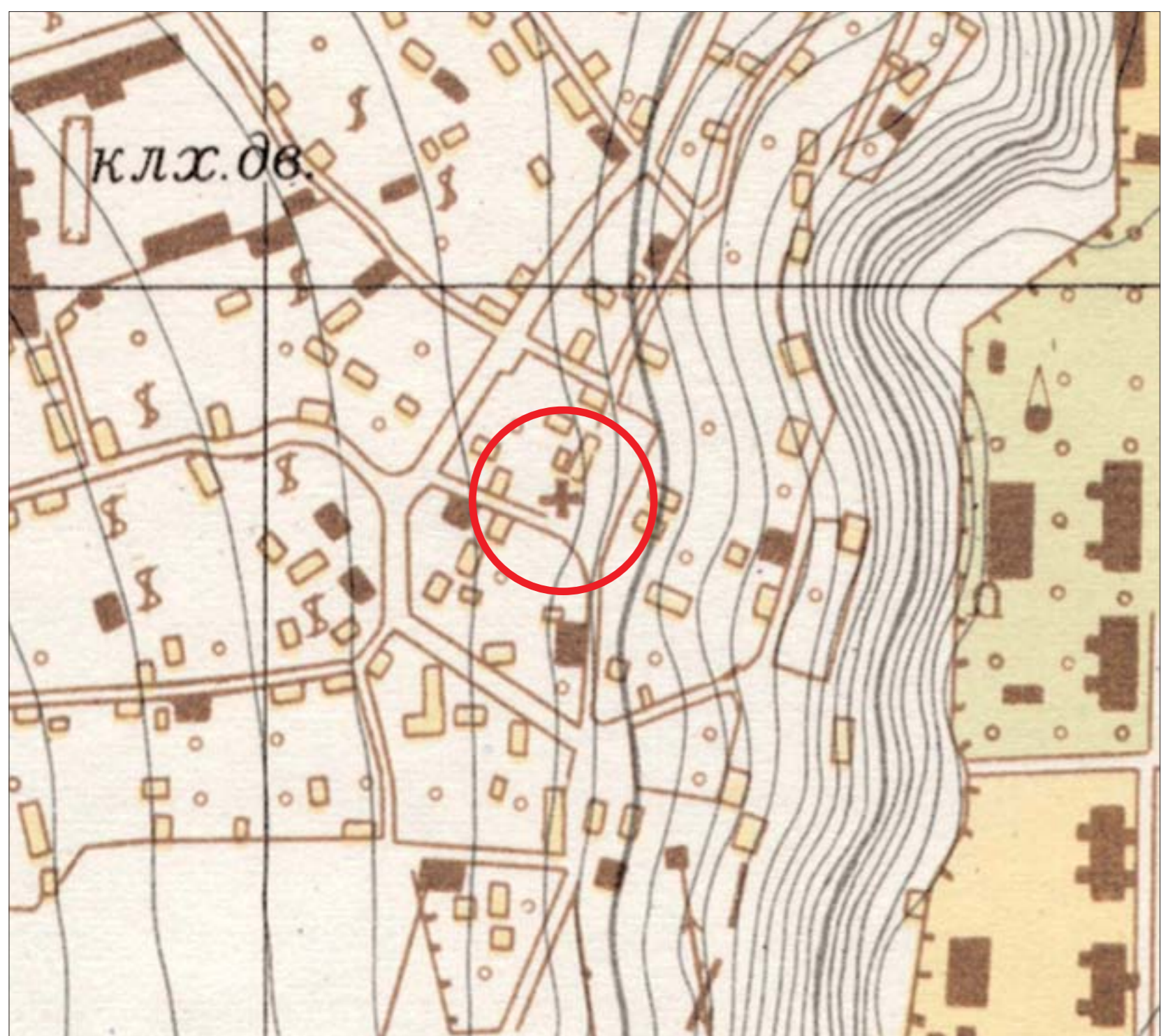
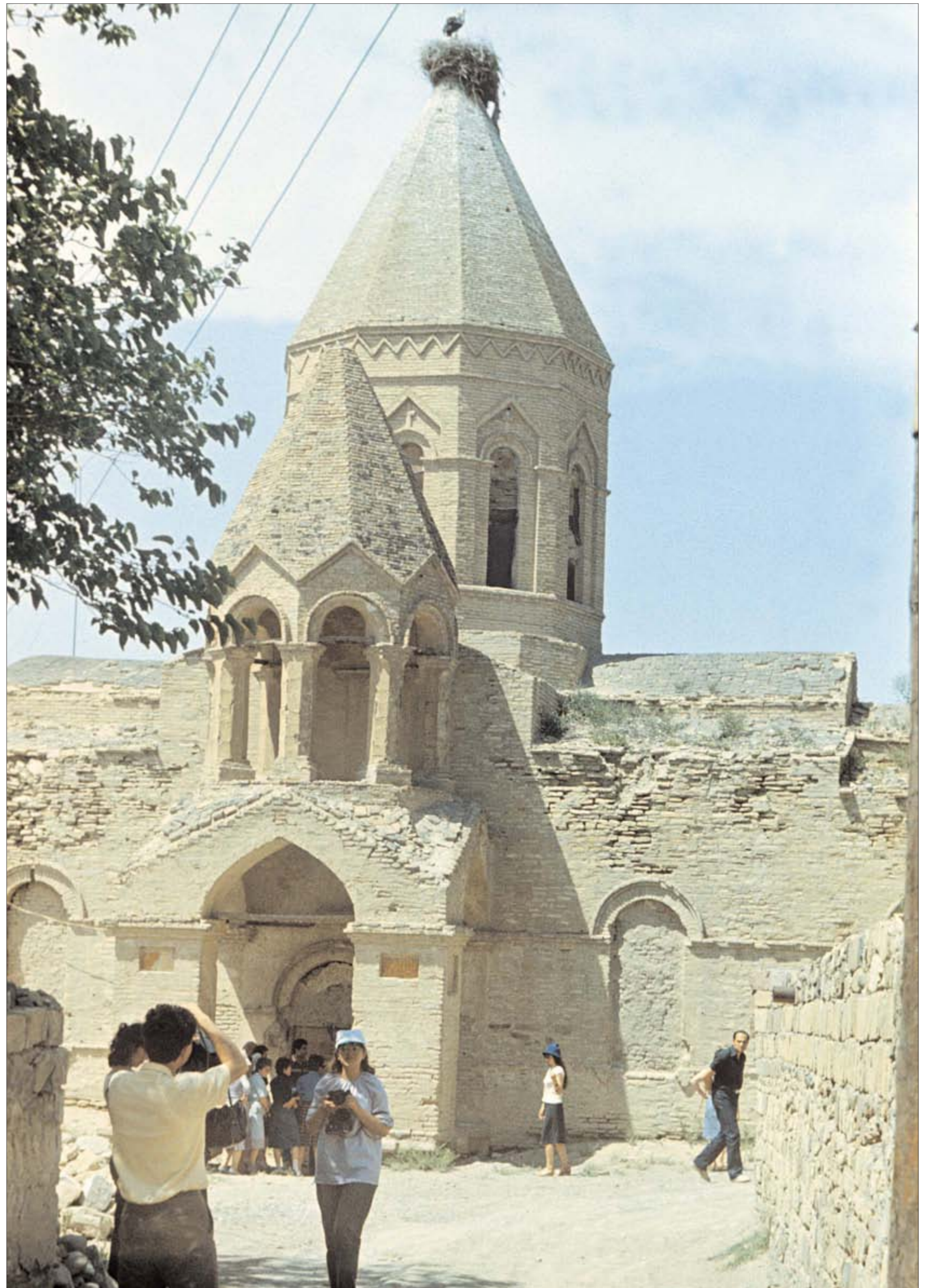
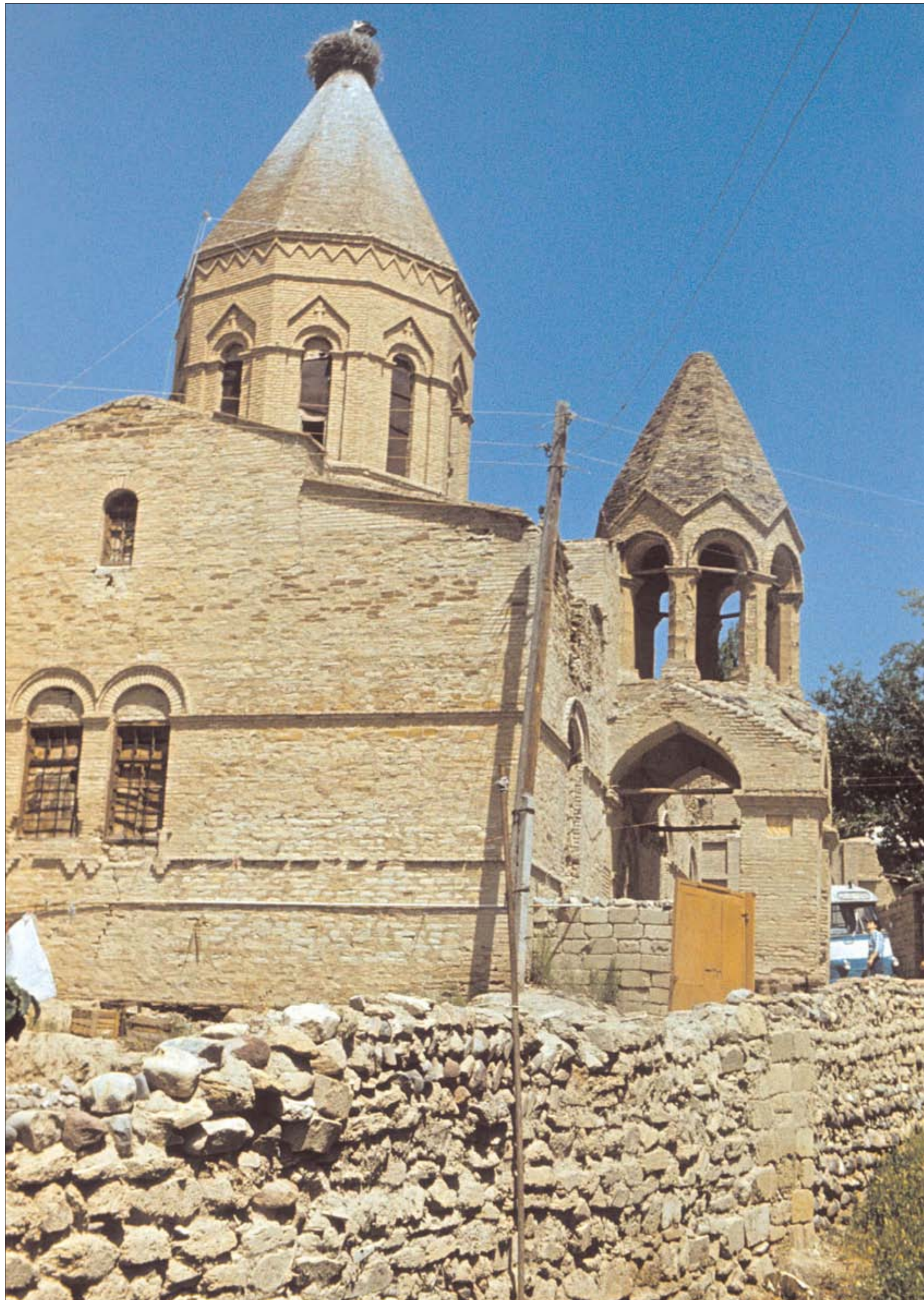

Սր. Գևորգ եկեղեցու (1869-1872 թթ.) տեսքը հարավ-արևմուտքից և հյուսիս-արևմուտքից, տեղադրությունը ԽՍՀՄ գլխավոր զինվորական շտաբի 1:10.000 մասշտաբի քարտեզի վրա և եկեղեցու տեղը ոչնչացումից հետո (տե՛ս Google Earth, 2005 թ.)

St. Gevorg Church (1869 to 1872) from the south-west and north-west; the sanctuary as marked on the map (1976, scale: 1:10.000) of the Soviet Military Headquarters, and its site after its total destruction (see Google Earth, 2005)

Ալիապատ գյուղ, Սբ. Աստվածածին եկեղեցի (Նախիջևանի ԻՅ) Sourb Astvatzatzin Church, Aliapat Village, Nakhijevan

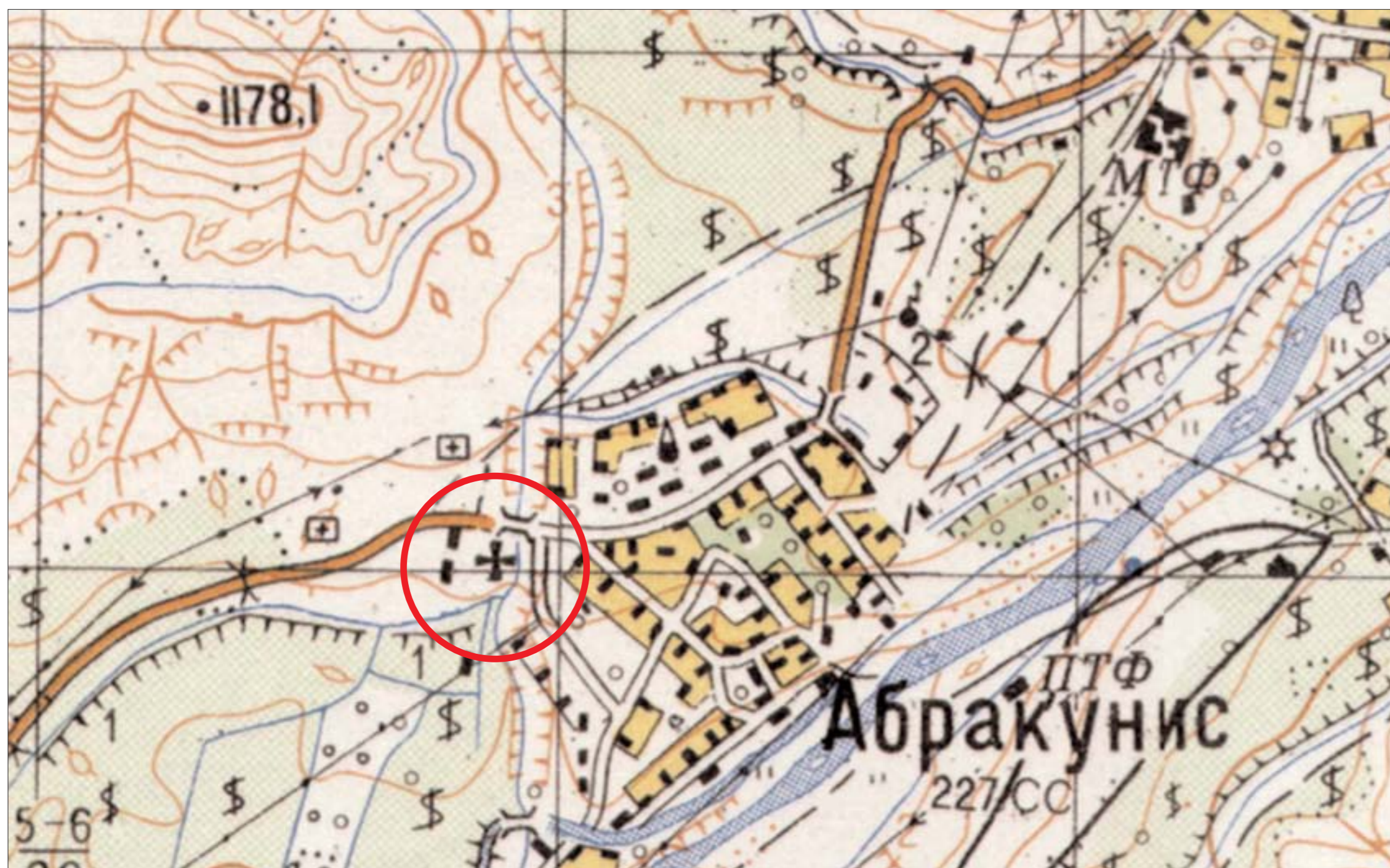
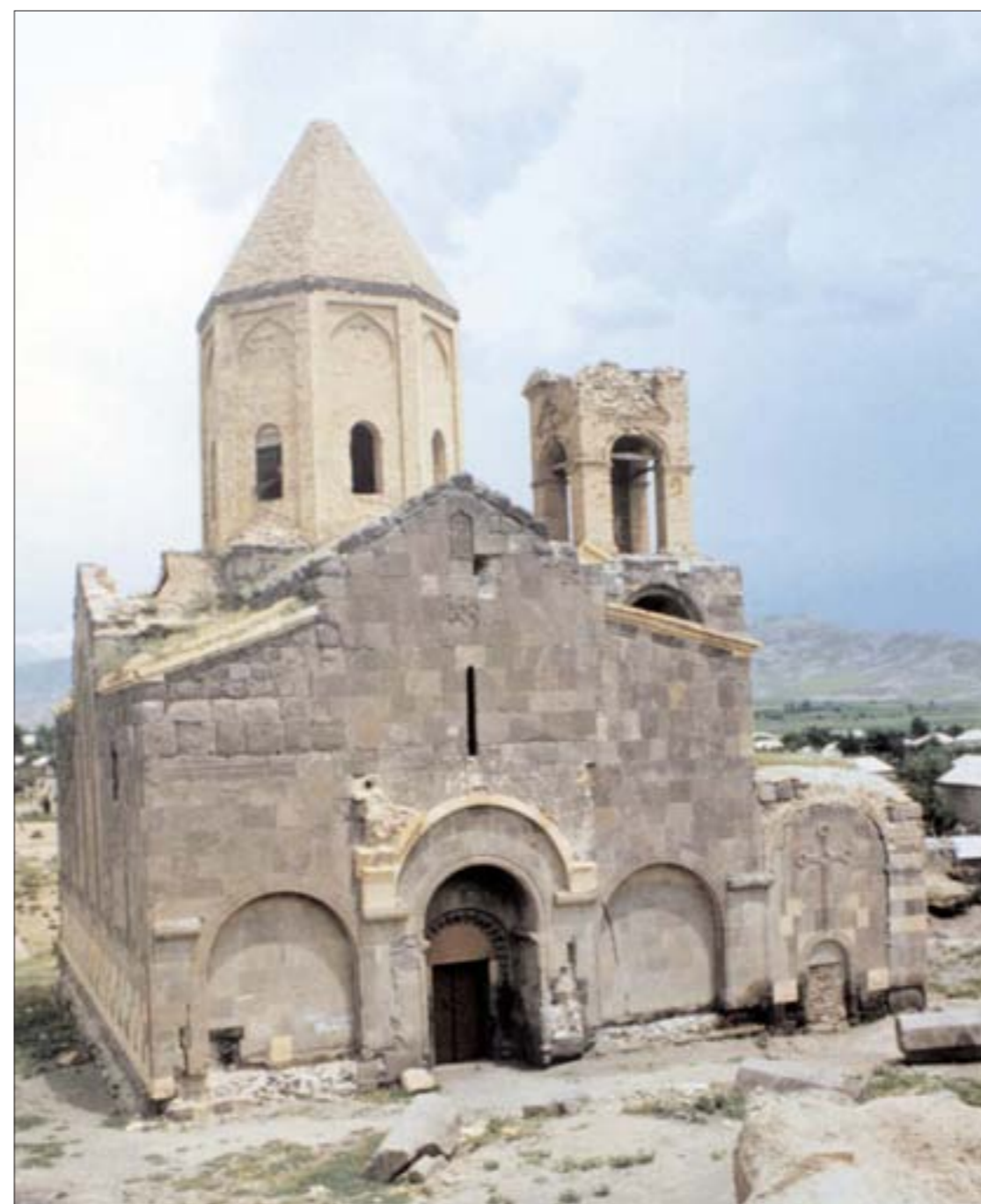
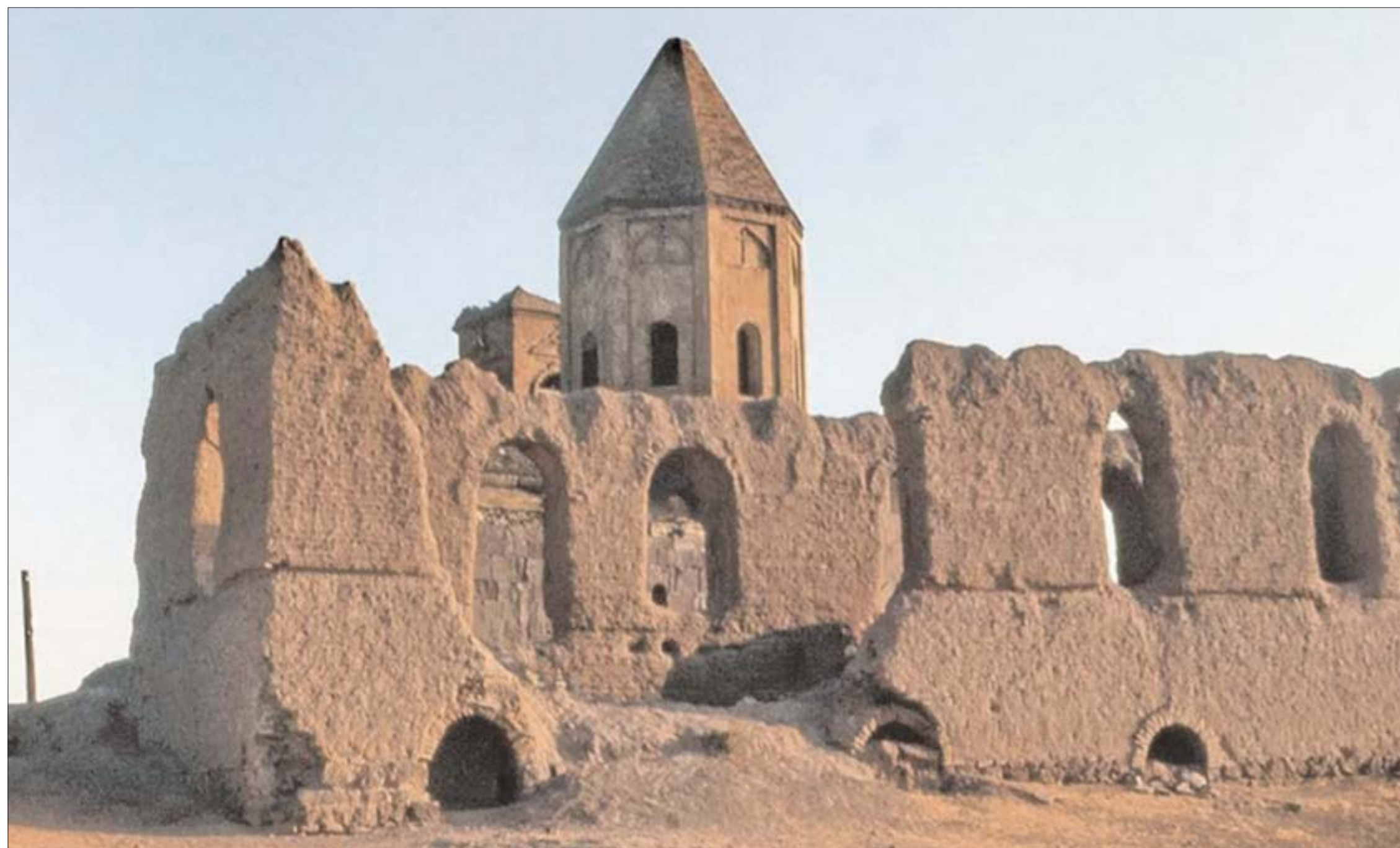
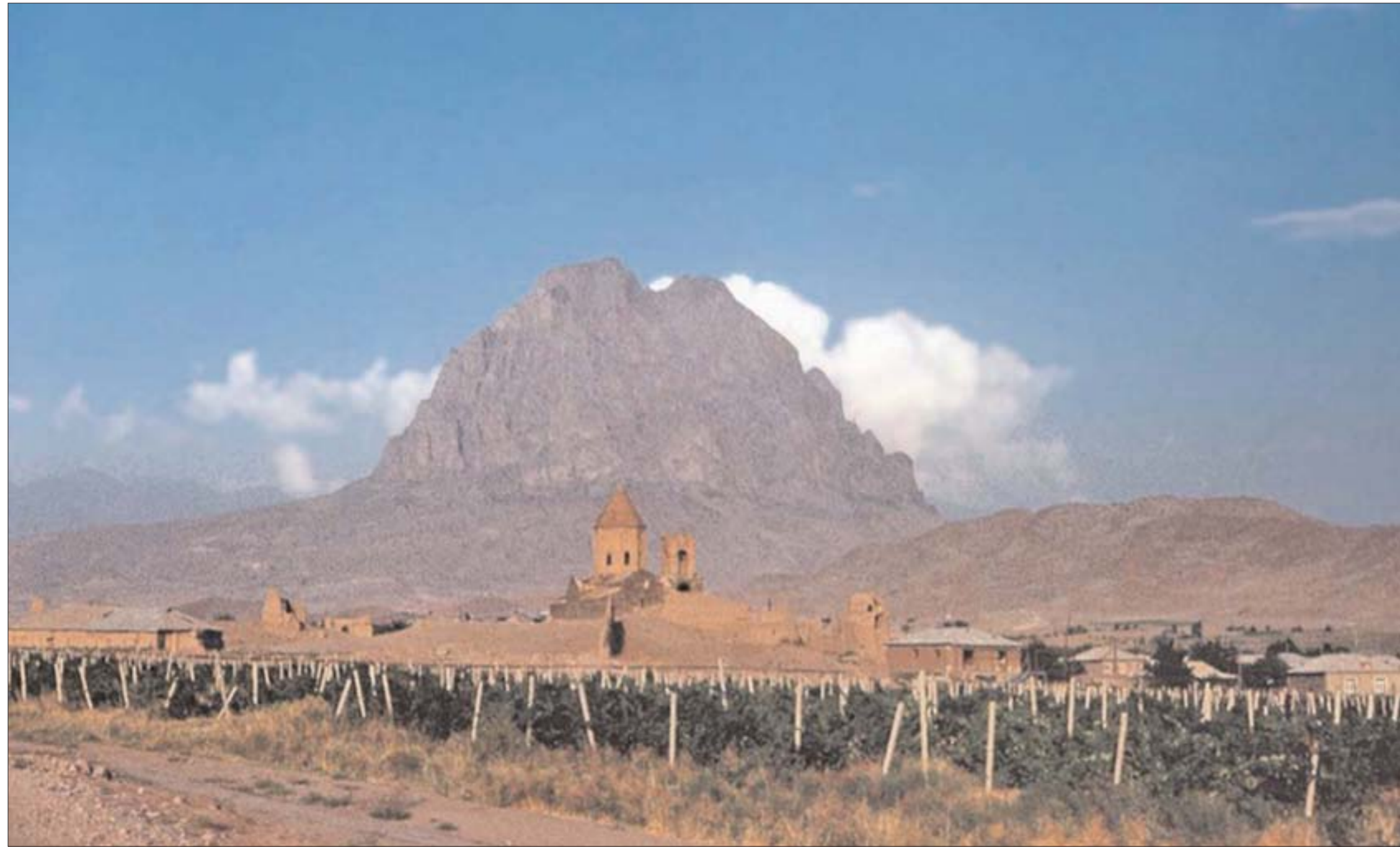

Գյուղի կենտրոնում գտնվող ժե դարում կառուցված Սբ. Աստվածածին եկեղեցու տեսքն արևմուտքից, հարավից, տեղադրությունը ԽՍՀՄ գլխավոր զինվորական շտաբի 1:10.000 մասշտաբի քարտեզի (1976 թ.) վրա և եկեղեցու տեղը ոչնչացումից հետո (տե՛ս Google Earth, 2005 թ.)

Sourb Astvatzatzin (*Holy Virgin*) Church (17th cent.) from the west and south; the monument as marked on the map (1976, scale: 1:10.000) of the Soviet Military Headquarters, and its site after its total destruction (see Google Earth, 2005)

Աբրակունիս գյուղ, Սբ. Կարապետ վանք (Նախիջևանի ԻՅ) Sourb Karapet Monastery, Abrakunis Village, Nakhijevan

Գյուղի արևմտյան եզրին գտնվող 1381 թ. հիմնված և 1648-49 թթ. վերականգնված Սբ. Կարապետ վանքը հարավից, հարավ-արևմուտքից մինչև 1990-ական թթ. սկզբները, տեղադրությունը ԽՍՀՄ գլխավոր զինվորական շտաբի 1:50.000 մասշտաբի քարտեզի (1976 թ.) վրա և վանքի տեղը ոչնչացումից հետո (տե՛ս Google Earth, 2011 թ.)

Sourb Karapet (*Holy Precursor*) Monastery (1381), situated at the western extremity of the village (it underwent restoration between 1648 and 1649), as seen from the south and south-west until the early 1990s; the monument as marked on the map (scale: 1:50.000, 1976) of the Soviet Military Headquarters, and its site after its total destruction (Google Earth, 2011)

Գանձակ (Գյանջա) քաղաք, Սբ. Հովհաննես եկեղեցի St. Hovhannes Church, Gandzak (Gyanja) City

Կամերային համերգասրահի վերածված Սբ. Հովհաննես եկեղեցու (1633 թ.) տեսքը հարավից և ներքուստ (լուս.՝ Ֆրեդերիկ Բերլեմոնի, 2007 թ.)
 Սբ. Հովհաննես եկեղեցու՝ շինարարական (1633 թ.), աստապատցի թասալի նվիրատվական (1643 թ.) և Հովսեփ Գրիգորյանցի ծախսով 1860 թ. պատրաստված դռան միտումնավոր քերված արձանագրությունները (հին լուսանկարները՝ Ս. Կարապետյանի, 1985 թ., նորերը՝ Ֆրեդերիկ Բերլեմոնի, 2007 թ.)

St. Hovhannes Church (1633), now turned into a hall of chamber music, from the south and its interior (photos by F. Berlemont, 2007)
 The inscriptions of St. Hovhannes Church which have been deliberately scraped away (one of them (1633) commemorates the construction of the monument, the other a donation (1643) made by a certain Tasal from Astapat, and the third one the making of the church door (1860) with Hovsep Grigoriants's means (the old photos by S. Karapetian, 1985 & the recent ones by F. Berlemont, 2007)

Բարու քաղաք, հայկական գերեզմանոց

The Armenian Cemetery of Baku

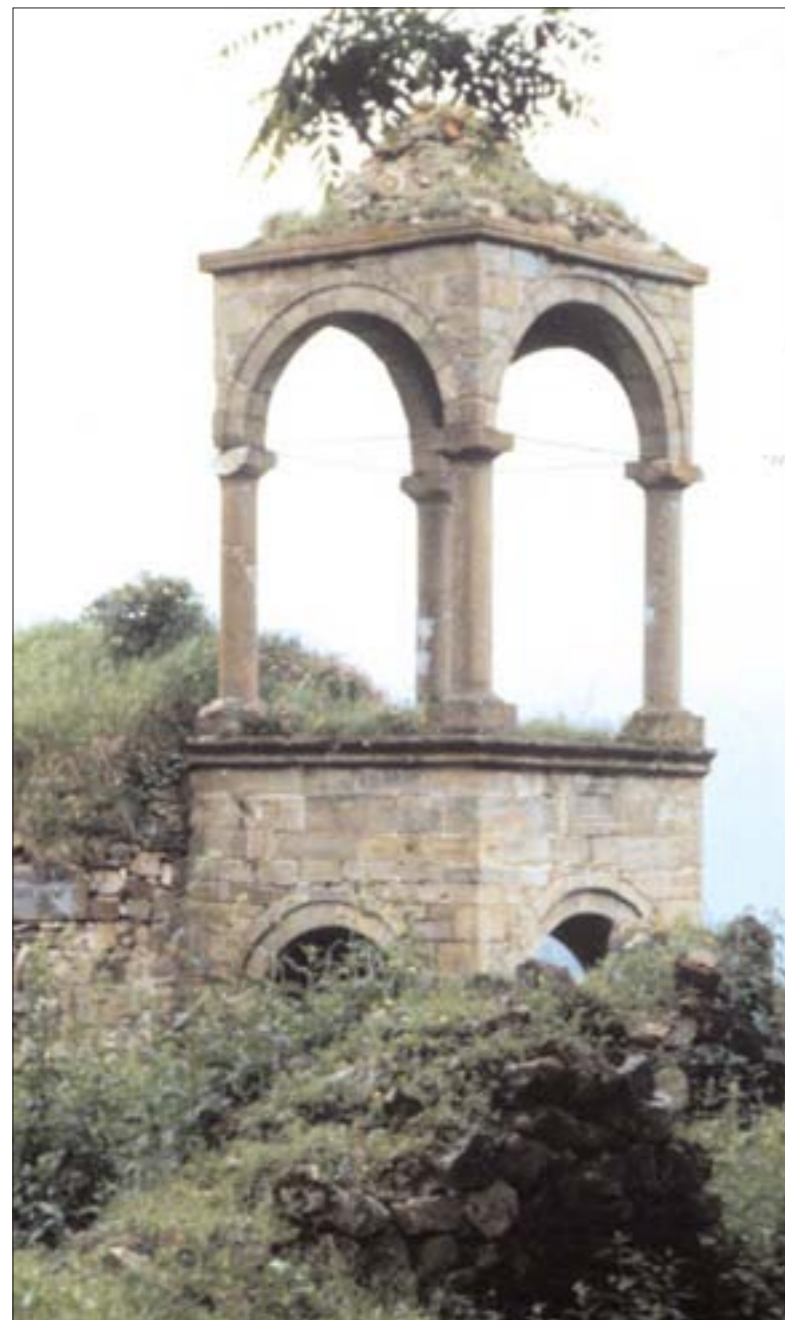
Հատվածներ Բարվի հայկական գերեզմանոցից (լուս.՝ 1986 թ.)
 Partial views of the Armenian cemetery of the city (photos 1986)

Հայկական գերեզմանոցը ոչնչացման պահին (լուս.՝ սեպտեմբեր, 2007 թ., www.nr2.ru/incidents/139859.html)
 The Armenian cemetery in process of destruction (photo September 2007, www.nr2.ru/incidents/139859.html)

Խաչակապ գյուղ, Թարգմանչաց վանք (Յուսիսային Արցախ) Targmanchats Monastery, Khachakap Village, Northern Artsakh

Գյուղից 1 կմ հյուսիս-արևմուտք գտնվող Թարգմանչաց վանքը հյուսիսից և հարավ-արևմուտքից և զանգակատան տեսքը հյուսիս-արևմուտքից (լուս.՝ Յ. Զաքարյանի և Ռ. Աբգարյանի, 1980-ական թթ.)

Թարգմանչաց վանքի տեսքը տիեզերքից. ձյան վրա վանքի ստվերի արտացոլանքը հուշում է, որ զանգակատունը գոյություն չունի, ուստի ոչնչացված է (տե՛ս Google Earth, 2008)

Targmanchats (*Translators*) Monastery, situated a km north-west of the village, as seen from the north; its belfry from the north-west and south-west (photos by H. Zakarian & R. Abgarian, 1980s)

Targmanchats (*Translators*) Monastery from space: its reflection on snow shows it without its belfry, which suggests that it has been destroyed (Google Earth, 2008)

Ոսկանապատ գյուղ, գերեզմանոց (Հյուսիսային Արցախ) A cemetery in Voskanapat Village, Northern Artsakh

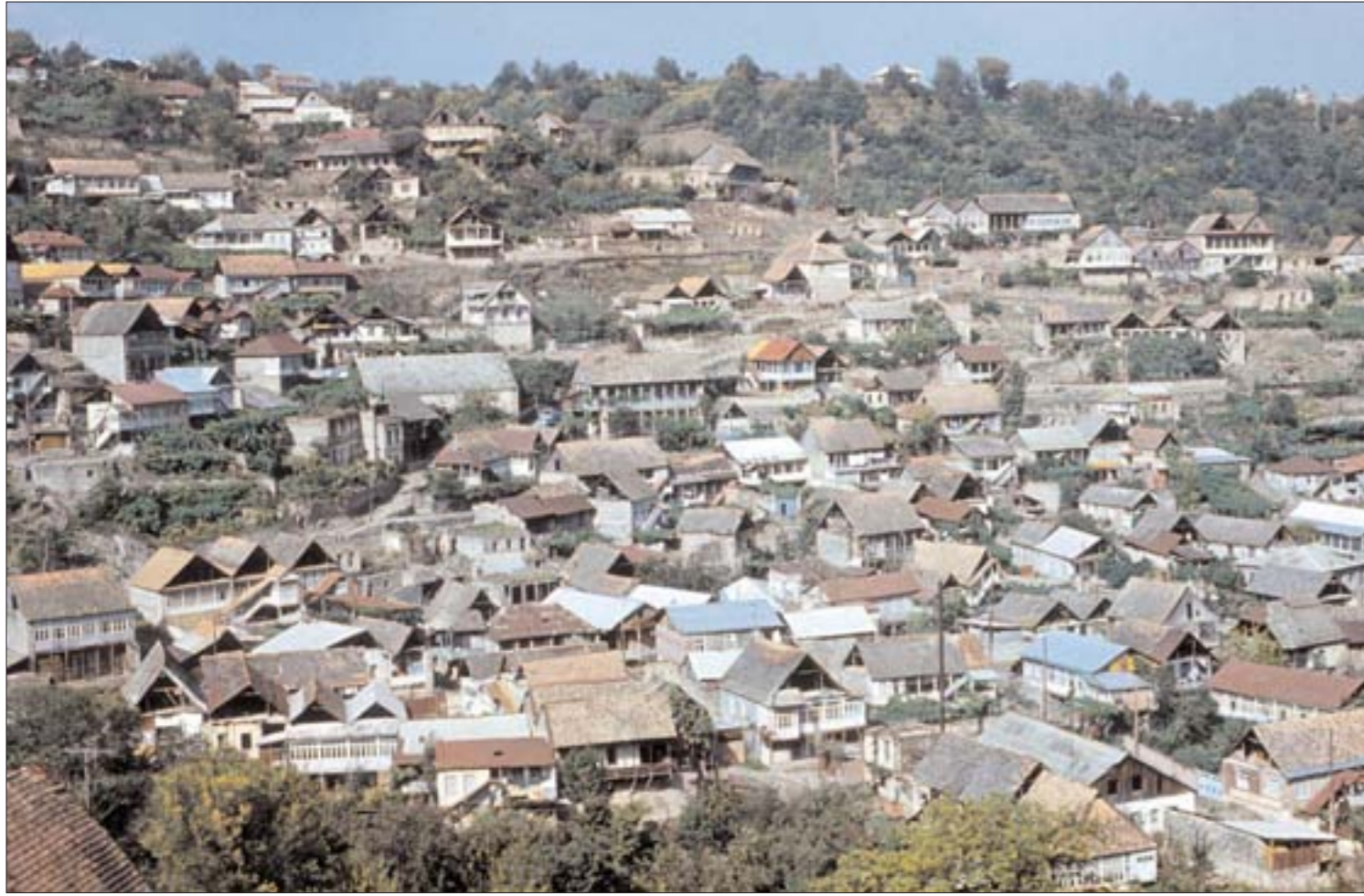
Ավերված և տակնուվրա արված գերեզմանոցի տեսքը 2007 թ. (լուս.՝ Ֆ. Բերլեմոնի)

The ruined cemetery of the village where everything is turned upside down (photo by F. Berlemont, 2007)

Ա Դ Ի Բ Ե Զ Ա Ն Ը Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ի Թ Ո Ւ Ի Թ Յ Ա Ն Թ Շ Ն Ա Մ Ի
 A Z E R B A I J A N . A N E N E M Y O F C I V I L I S A T I O N

Գետաշեն գյուղ (Հյուսիսային Արցախ) Getashen Village, Northern Artsakh

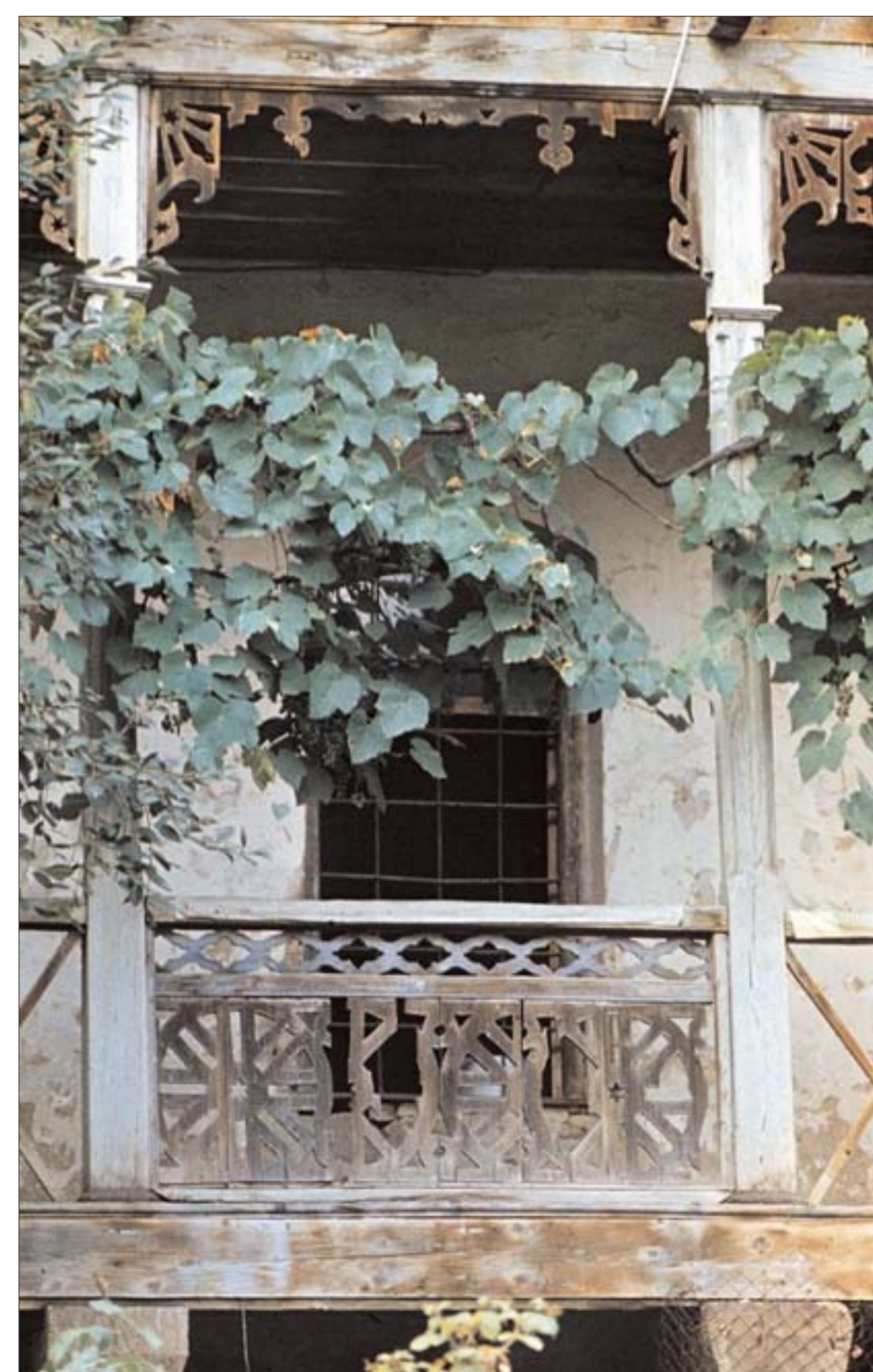

Սբ. Աստվածածին եկեղեցուն հարող թաղամասը 1989 և 2007 թթ. (լուս.՝ Ս. Կարապետյանի և Ֆրեդերիկ Բերլեմոնի)

The quarter adjoining Sourb Astvatzatzin (*Holy Virgin*) Church in 1989 and 2007 (photos by S. Karapetian & F. Berlemont)

Գետաշեն գյուղ, բնակելի տուն (Հյուսիսային Արցախ) A house in Getashen Village, Northern Artsakh

Գյուղի առավել աչքի ընկնող բնակելի տներից Մեսրոպ քահանա Տեր-Գրիգորյանցի՝ 1889 թ. կառուցված եռահարկ տունը 1989 և 2007 թթ. (տունը և կից թաղամասն ադրբեջանական ելուզակները հրդեհել են Գետաշենը գրավելու օրերին (1991 թ. մայիս))

Priest Mesrop Ter-Grigoriants's three-floor house (1889), one of the most remarkable buildings in the village, as of 1989 and 2007 (the Azeri bandits burnt the house and the adjoining quarter in the days of the occupation of Getashen, i.e. in May 1991)

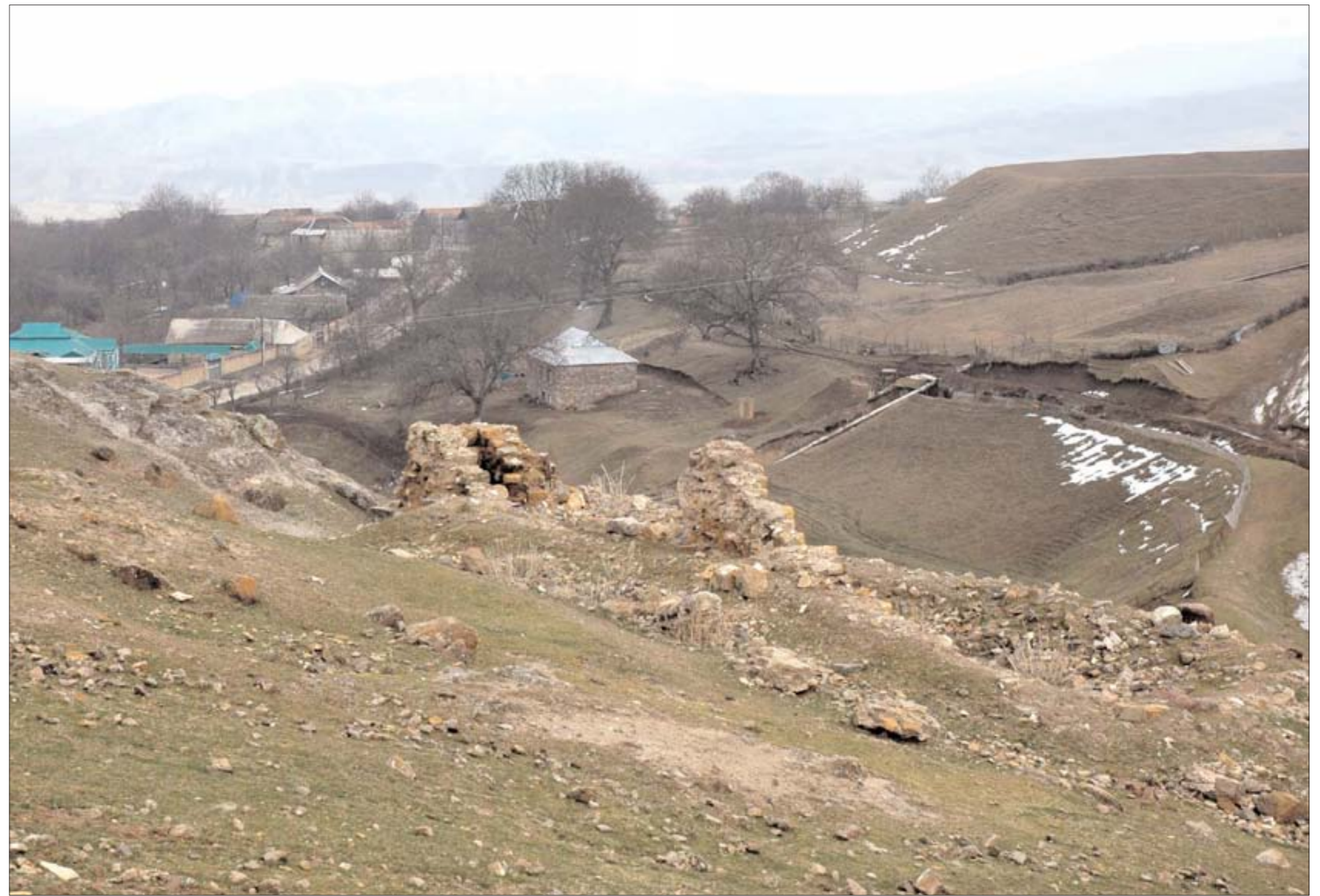
Ազատ գյուղ, Սբ. Հովհաննես եկեղեցի (Հյուսիսային Արցախ) St. Hovhannes Church, Azat Village, Northern Artsakh

Տեսարաններ Սբ. Հովհաննես եկեղեցուց (լուս.՝ Ս. Կարապետյանի, 1989 թ.) և եկեղեցին պայթեցումից հետո (լուս.՝ Ֆրեդերիկ Բերլեմոնի, 2007 թ.) Partial views of St. Hovhannes Church (photos by S. Karapetian, 1989) and the monument after its explosion (photos by F. Berlemont, 2007)

Կամո գյուղ, Սբ. Հարություն եկեղեցի (Հյուսիսային Արցախ) Sourb Harutiun Church, Kamo Village, Northern Artsakh

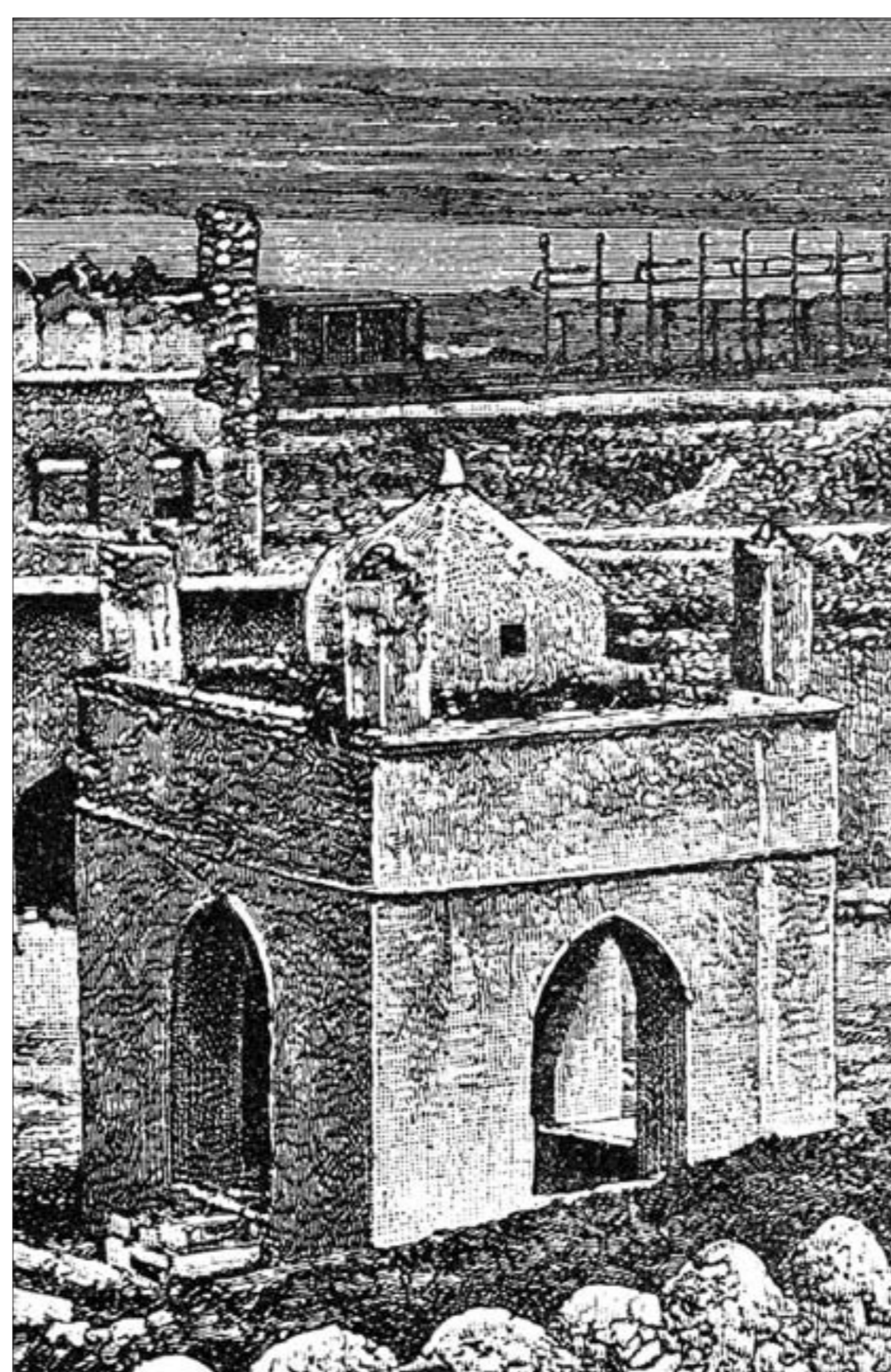
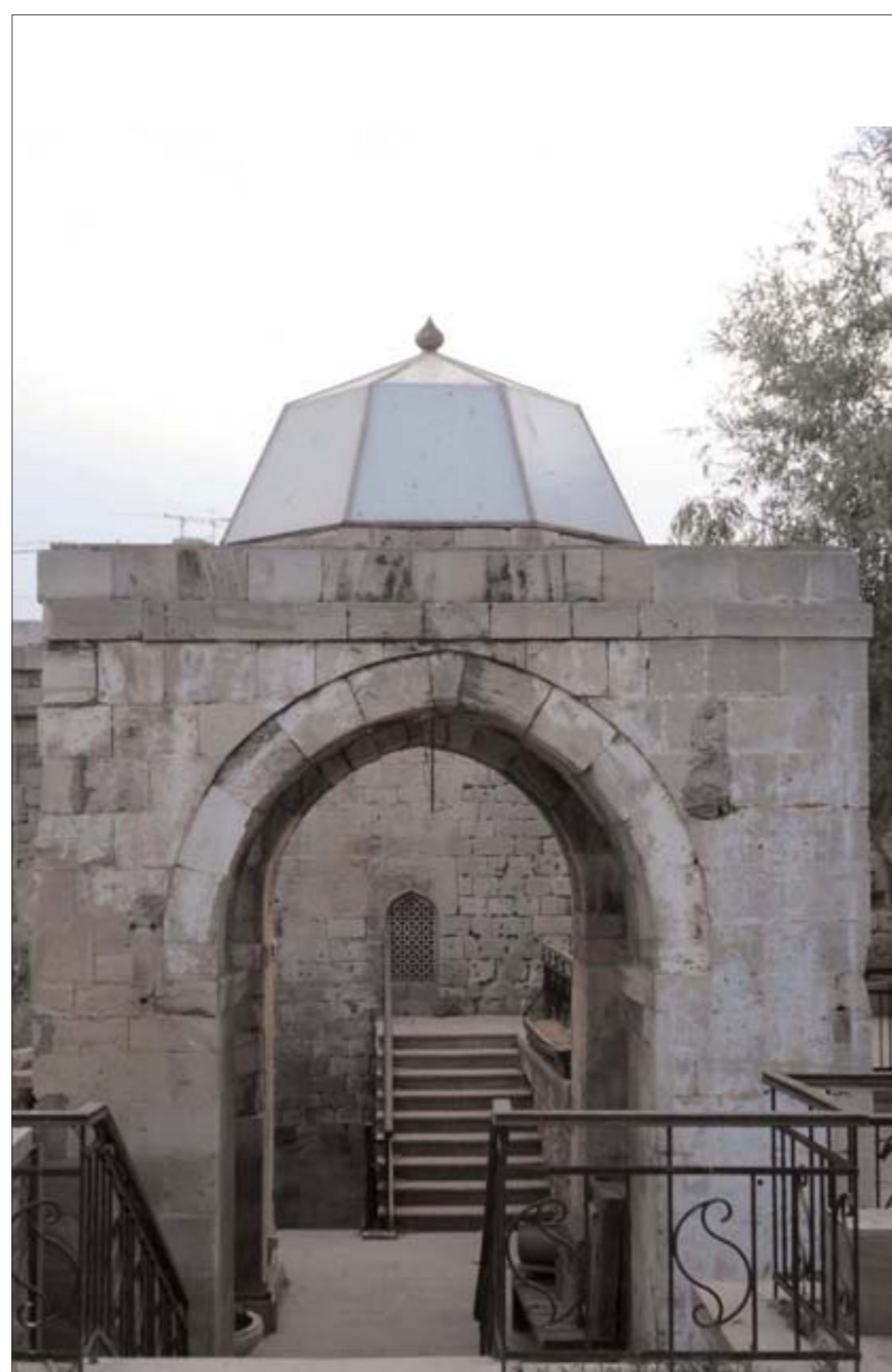
Տեսարաններ Սբ. Հարություն եկեղեցուց (լուս.՝ Ս. Կարապետյանի, 1989 թ.) և եկեղեցին գրեթե հիմնովին ավերելուց հետո (լուս.՝ Ֆրեդերիկ Բերլեմոնի, 2007 թ.)

Partial views of Sourb Harutiun (*Holy Resurrection*) Church (photos by S. Karapetian, 1989) and the monument after its almost total destruction (photo by F. Berlemont, 2007)

Ա Դ Ի Բ Ե Ջ Ա Ն Ը Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ի Թ Ո Ւ Ի Թ Յ Ա Ն Թ Շ Ն Ա Մ Ի
 A Z E R B A I J A N . A N E N E M Y O F C I V I L I S A T I O N

Բարու քաղաք, Սր. Աստվածածին եկեղեցի և իջևանատուն Sourb Astvatzatzin Church and a Caravanserai, Baku City

Հայկական իջևանատունը կառուցվել է ժԷ, իսկ եկեղեցին՝ ժԸ դարում: Գտնվում էին քաղաքի հին մասում՝ Կրզ-կալեսի կոչված աշտարակի հարավարևմտյան կողմում: Եկեղեցին հիմնահատակ քանդել են 2000-ական թթ. սկզբներին, իսկ կից եռահարկ զանգակատնից խնայել են միայն կառույցի առաջին հարկը՝ շինությունը նմանեցնելով Ապշերոնյան թերակղզում պահպանված կրակապաշտական մեծյանին:

The Armenian caravanserai (17th cent.) and church (18th cent.) were situated in the south-west of a tower named Kez-Kalesi, in the older part of the city. The latter was totally annihilated in the early 2000s. As for the three-floor belfry adjoining it, only its first storey was spared, being altered to resemble a pagan temple preserved on Absheron Peninsula.

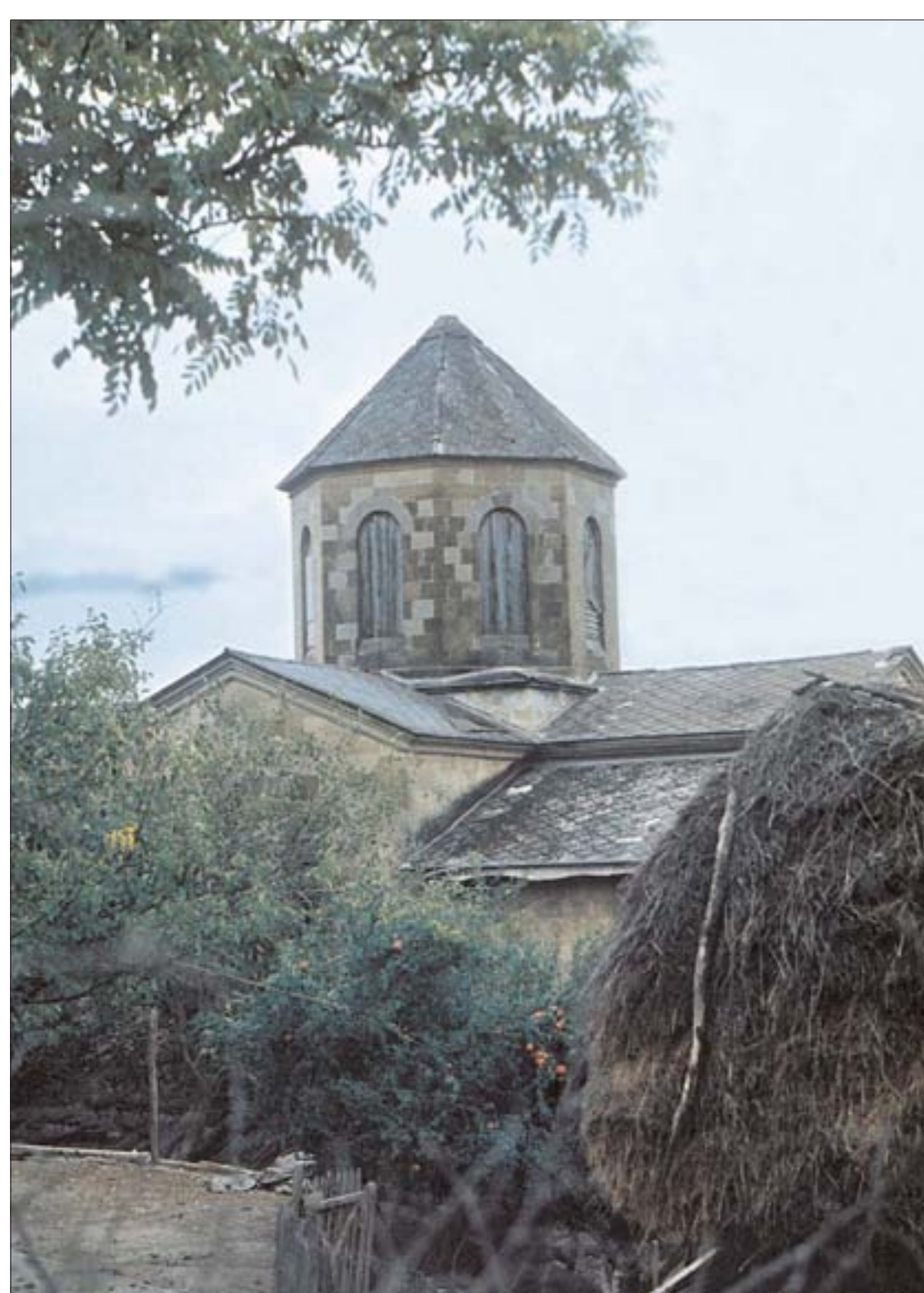
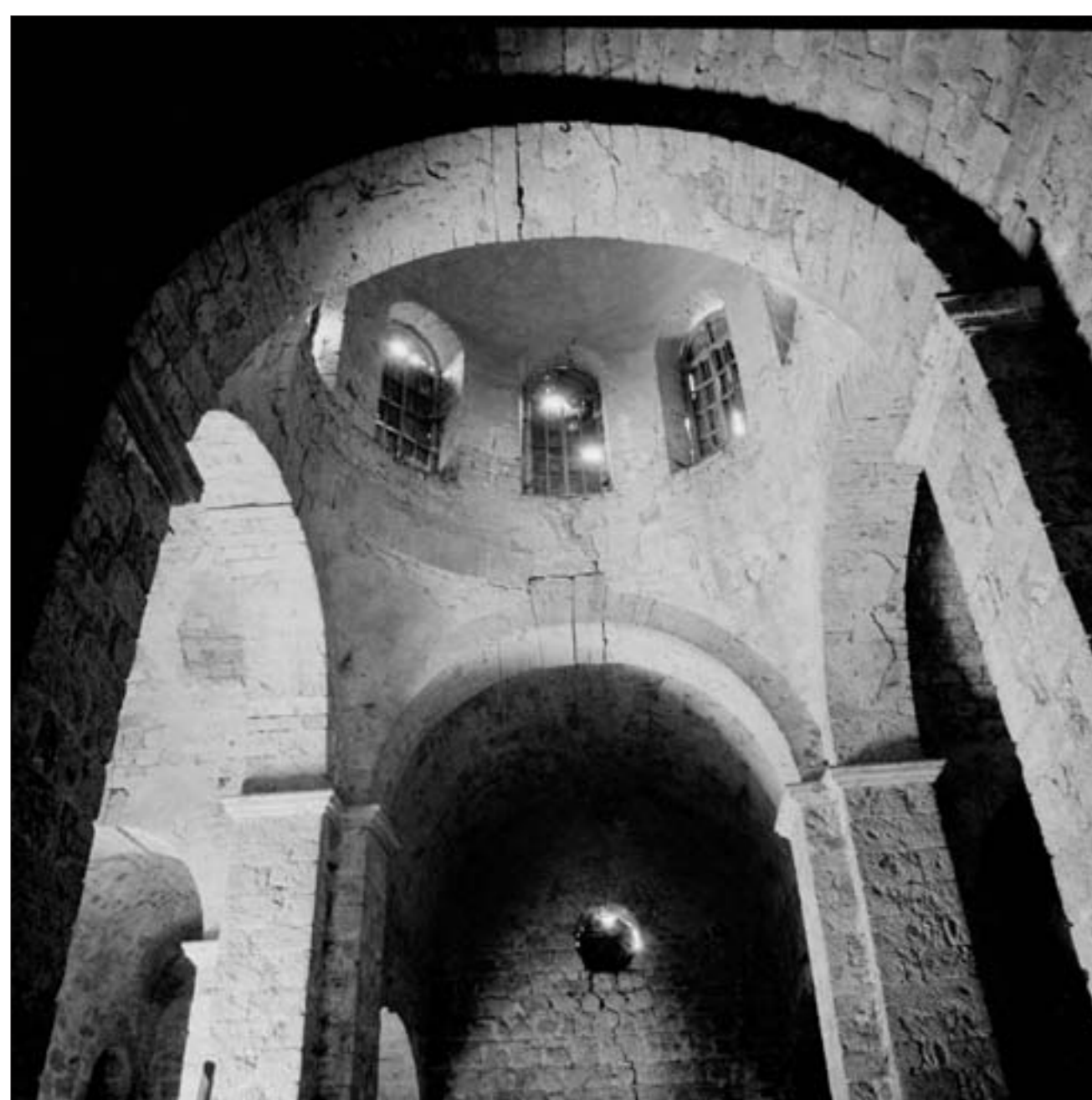
Լալազարի կամուրջ (Արցախ, Քաշաթաղի շրջան) Bridge of Lalazar, Kashatagh District, Artsakh

Սիմեոն Լալազարյանցի միջոցներով 1867 թ. Որոտան գետի վրա կառուցված երկթռիչք կամուրջը և միտումնավոր քերված հայերեն շինարարական արձանագրությունը
 The double-span bridge built over the river Vorotan in 1867 with Simeon Lalazariants's means; its Armenian-language construction inscription which has been deliberately scraped off

Ղալակա գյուղ, Սբ. Աստվածածին եկեղեցի (Իսմայիլլի շրջան) Sourb Astvatzatzin Church, Ghalaka Village, Ismayilli District

Տեսարաններ 1905-1907 թթ. կառուցված Սբ. Աստվածածին եկեղեցուց (լուս.՝ Ս. Կարապետյանի, 1984 թ.)
 եկեղեցին պայթեցումից հետո՝ 2003 թ.

Partial views of Sourb Astvatzatzin (Holy Virgin) Church built between 1905 and 1907 (photos by Samvel Karapetian, 1984);
 the church after its explosion (photo 2003)

Հին Ջուղայի գերեզմանոցը (Նախիջևանի ԻՅ) Hin Jugha Cemetery, Nakhijevan

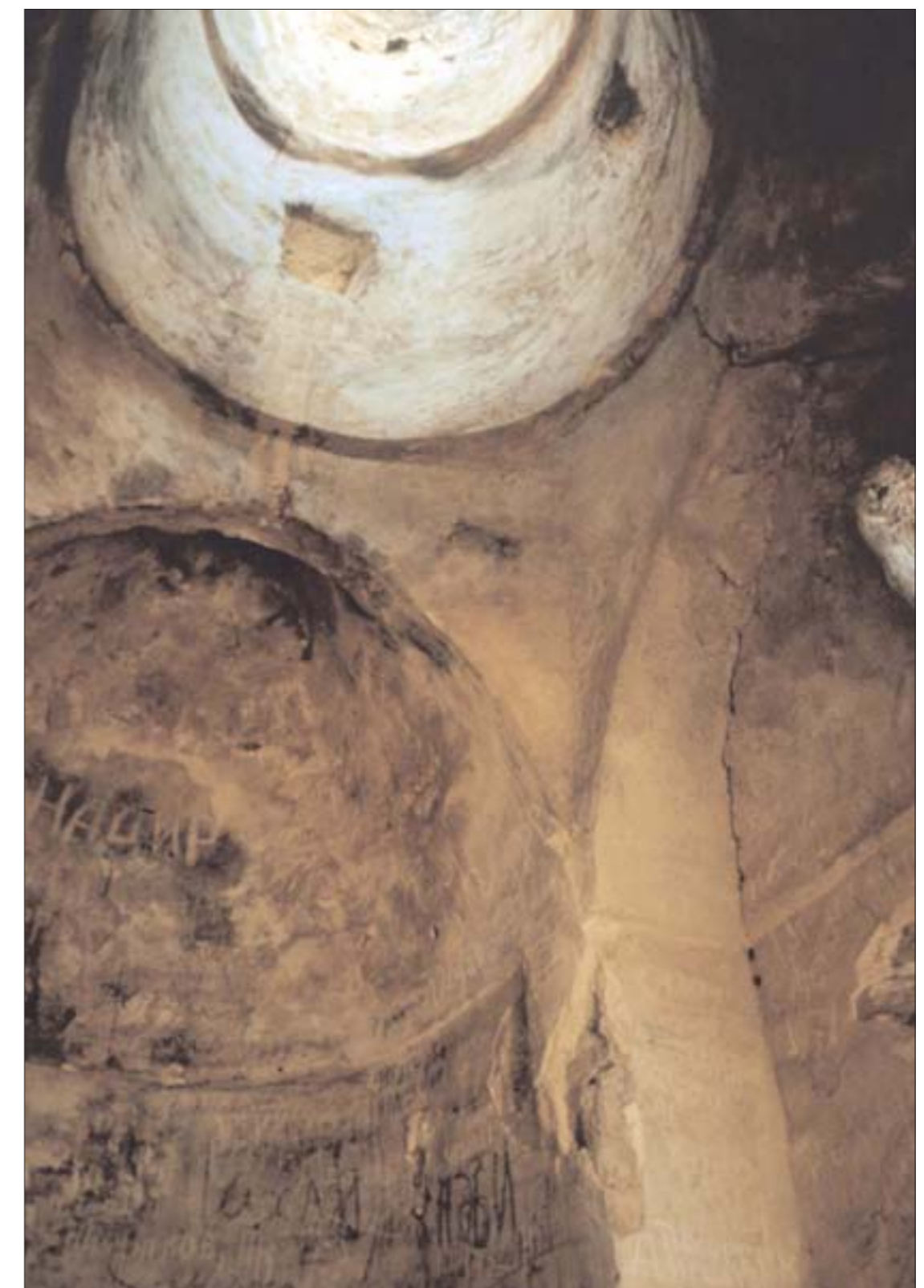
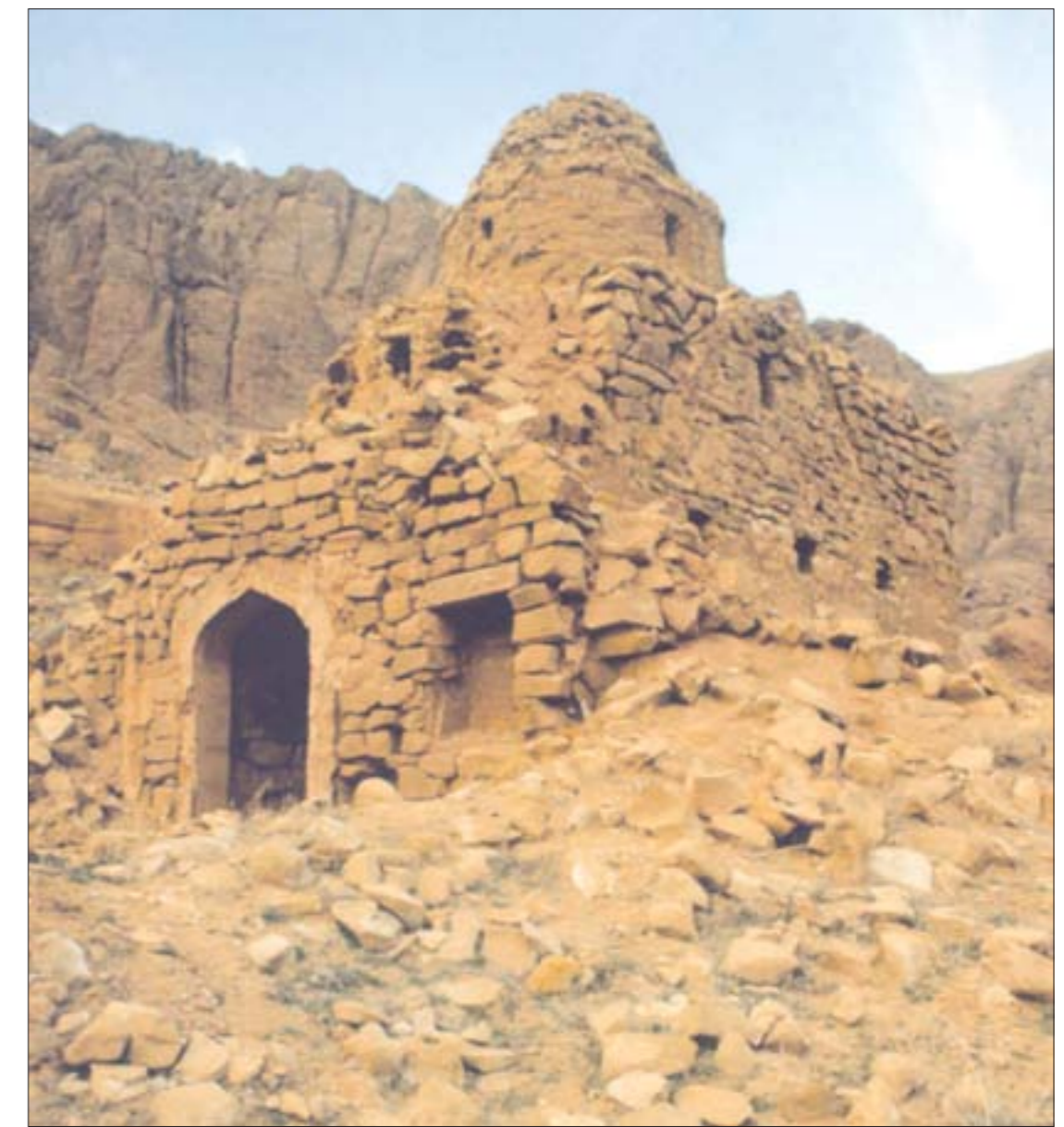

Տեսարաններ Ջուղայի աշխարհահռչակ հայկական գերեզմանոցից 1915 թ. (լուս.՝ Ա. Վրույրի)
 Գերեզմանոցի ոչնչացումն ադրբեջանական բանակի ձեռքով 2005 թ. դեկտեմբերին (լուս.՝ Ա. Գևորգյանի)

Partial views of the world-famous Armenian cemetery of Jugha (photos by A. Vruyr, 1915); the destruction of the necropolis by the Azeri troops in December 2005 (photos by A. Gevorgian)

Հին Ջուղա, «Պոմբլոզի ժամ» եկեղեցի (Նախիջևանի ԻՂ) Pomblozi Zham Church, Hin Jugha, Nakhijevan Autonomous Republic

Հին Ջուղա քաղաքատեղիի տարածքում գտնվող «Պոմբլոզի ժամ» եկեղեցու տեսքը հարավից 1976 թ. (լուս.՝ Արմեն Հախնազարյանի) և պայթեցումից հետո՝ 2002 թ. (լուս.՝ Հրայր Բազե Խաչերյանի)

The church named Pomblozi Zham, situated in Hin Jugha, from the south (photo by Armen Hakhnazarian, 1976) and the site of the monument after its explosion

